

A SZERZŐ ELŐSZAVA

Az utóbbi harminc évben, körülbelül 1985-től kezdve a Zsoltárok könyve kutatása nagy változáson ment keresztül, még ha nem nevezhetjük is ezt igazi, lényegi forradalomnak. Szinte az egész 20. századi kutatást az ún. „műfajok” iránti érdeklődés határozta meg, valamint az a törekvés, hogy megpróbálják az egyes zsoltárok liturgikus *Sitz im Leben*jét meghatározni, tekintet nélkül az adott zsoltárnak a gyűjteményben elfoglalt helyére. Ez a hozzáállás azon a véleményen alapult, hogy a Zsoltárok könyve liturgikus használatra szánt mű lett volna, akár a Második Szentély liturgiájának, akár a zsinagógai liturgiának a szolgálatában. Napjainkban azonban egyre nyilvánvalóbb, hogy a Zsoltárok könyve háttérében személyes jámborság áll: vagyis más szavakkal élve, igazi „könyv” (*széfer tehillim*), ahogyan már Qumránban is nevezték (4Q491 frg. 17,4), melyet elejétől végéig szoktak olvasni. Ezért a jelenlegi érdeklődés a szöveg végső, kánoni formájára helyeződött át, vagyis a szöveg teológiai következményére (*consequentia*) irányul (ami azután krisztológiai következmény is), és többé nem az ún. „eredeti” formára, melyet a liturgiából véltek rekonstruálhatónak.

Jelen kötetben többnyire azon tanulmányaimból olvashatnak válogatást, melyek a 2000-es években jelentek meg a jeruzsálemi *Studium Biblicum Franciscanum* (SBF) *Liber Annuus* című akadémiai évkönyvében.

Ezek a tanulmányok a Zsoltárok könyvéről szóló előadásaimat kísérték, és a legfontosabb eredményeket foglalják össze. Az igazat megvallva, zsoltárokkal kapcsolatos kutatásaim más, hagyományosabb területekre is kiterjedtek, mint például *Rási* és a *Midrás Tehillim* ókori zsidó exegézise, mert az új kánoni irányzat sok vers esetében nem tesz mást, mint hogy értékeli a kritika előtti zsidó és keresztény exegézis eredményeit. Azonban remélem, hogy az itt bemutatott írások nem csak akadémiai érdeklődésre számíthatnak, és az évek során kikristályosodott összhangot mutatnak. Itt különbséget teszek a bemutatott szövegek elmélyítésének két irányzata vagy irányvonala között: a) általános

tanulmányok, melyek szinte csak olyan lexikális, strukturális és intertextuális momentumokra kívánnak rámutatni, melyek a Zsoltárok könyvét kísérik és annak teológiai egységét teremtik meg vagy ilyen egység irányába mutatnak; b) példák egyes zsoltárok költői elemzésére és azok kontextuális nézőpontú mérlegelésére (az adott zsoltároknak a Zsoltárok könyvében elfoglalt helye).

A Zsoltárok könyve teológiáját sokféleképpen lehet leírni. Az itt bemutatott tanulmányok nem szisztematikusak és nem érvekre alapozott teológiát fejtenek ki. Bízom azonban abban, hogy hozzájárulhatnak egy új, egységesebb, integráltabb teológiai érzékenység kialakításához a Zsoltárok könyve olvasásában. Ez a kötet nem létezik olasz nyelven, kizárólag magyarul jelenik meg. Hogy megszülethetett, az Szabó Miklós Xavér, Szatmári Györgyi és tanítványaik türelmének és szorgalmának köszönhető, akikkel a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Bibliatudomány Tanszékén dolgoznak. Nekik és minden jóakarátú magyar nyelvű olvasónak szívbeli köszönetemet fejezem ki.

Jeruzsálem, 2017. január 1.

Alberto Mello